

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: V. D.
st. přísl. X

zast. advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1 100 00 Praha 10

proti

žalované: Policie České republiky
Ředitelství služby cizinecké policie
sídlem Olšanská 2, P. O. BOX 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2022, č. j. CPR-19753-2/ČJ-2022-930310-V242,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Odboru cizinecké policie, ze dne 12. 6. 2022, č. j. KRPB-128860-18/ČJ-2022-060022-SV, jímž bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění na dobu 1 rok s tím, že počátek této doby byl vymezen na okamžik, kdy uplyne doba stanovená žalobci k vycestování (dále též jen „rozhodnutí o správním vyhoštění“); ta byla stanovena na 10 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění. Důvodem vydání rozhodnutí o správním vyhoštění byl neoprávněný pobyt žalobce na území.

II. Rozhodnutí správních orgánů a související skutkové okolnosti

2. Žalobce byl dne 11. 6. 2022 na ubytovně v Brně kontrolován policejní hlídkou. K prokázání totožnosti předložil cestovní pas Moldavské republiky, z něhož bylo dle přechodových razítek zjištěno, že přicestoval do schengenského prostoru dne 29. 1. 2022 přes maďarský hraniční přechod a od té doby ze schengenského prostoru nevycestoval. Následnou lustrací bylo zjištěno, že žalobce nedisponuje žádným vízem či jiným oprávněním, na základě kterého by byl oprávněn pobývat na území České republiky. Byl proto zajištěn dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a eskortován na policejní pracoviště k dalšímu šetření.
3. Vzhledem k tomu, že žalobce na území pobýval neoprávněně, policie s ním zahájila řízení o správním vyhoštění. Podle protokolu o výsledku účastníka řízení žalobce za přítomnosti tlumočníka z jazyka ruského uvedl svoji adresu bydliště (X č. p. X, X, X) a dále, že do schengenského prostoru naposledy přicestoval dne 29. 1. 2022 přes maďarský hraniční přechod, na základě biometrického cestovního pasu. Do České republiky přicestoval ve stejný den, za účelem zaměstnání. K dotazu uvedl, že celou dobu pobýval na území České republiky, nejprve v X a pak v X. Je zde poprvé, nemá platné vízum nebo oprávnění k pobytu na území České republiky, resp. Evropské unie. Nemá zde nikoho, v Moldavsku má matku, manželku, dva syny a dva bratry, s nimiž je v kontaktu telefonicky. Návratu do země původu se neobává. Cítí se zdrav, chtěl by si obstarat peníze a co nejdříve odcestovat domů do Moldavska.
4. V rozhodnutí o správním vyhoštění byl aplikován § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, neboť bylo zjištěno, že žalobce byl na území schengenského prostoru oprávněn pobývat pouze do 28. 4. 2022. Pokud totiž do schengenského prostoru vstoupil dne 29. 1. 2022, po dni 28. 4. 2022 do doby kontroly zde pobýval neoprávněně, neboť dle § 18 písm. a) zákona o pobytu cizinců a čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1806 ze dne 14. 11. 2018 jsou státní příslušníci Moldavska osvobozeni od vízové povinnosti pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů. Žalobce však vymezenou dobu překročil.
5. Správní orgán současně rozhodl, že se na žalobce nevztahují důvody znemožňující jeho vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalobce pochází z tzv. bezpečné země původu a současně v rámci správního řízení neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven skutečnému nebezpečí. Správní orgán se zabýval též přiměřeností rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců,

přičemž vyšel z jeho výpovědí a neshledal, že by v případě žalobce bylo nutné aplikovat § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

6. Doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států, byla stanovena na podkladě prokázaného protiprávního jednání, kdy žalobce na území České republiky pobýval ode dne 29. 4. 2022 do 11. 6. 2022. Jakkoli jde o jednání typově závažnější, správní orgán přihlédl též k tomu, že žalobce uznal svoji chybu a chce se do země původu vrátit; proto stanovil dobu vyhoštění po dobu jednoho roku.
7. Žalobce v odvolání ze dne 18. 6. 2022 proti rozhodnutí o správním vyhoštění namítl, že není pravdou, že by na území ČR pobýval bez platného pobytového oprávnění, že by se jeho poslední vstup datoval ke dni 29. 1. 2022, a že by zde od té doby pobýval nepřetržitě. Dobu 90 dnů nepřetržitého pobytu na území schengenského prostoru nepřekročil. Nadto se zde nacházel rovněž z důvodu vypuknutí války na Ukrajině, neboť objektivně nemohl z území schengenského prostoru vycestovat. Správní vyhoštění je nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, bylo proto na místě toto řízení překvalifikovat na řízení o povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců. Poukázal též na katastrofální ekonomickou situaci v Moldavsku a sníženou bezpečnost pro civilní obyvatelstvo. Tato země je v ohrožení, v Podněstří je podobná situace jako na Ukrajině, obává se proto o svůj život.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí skutková zjištění i právní závěry prvostupňového orgánu potvrdil. Doba, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie byla stanovena v zákonném rozmezí a její délka odpovídá okolnostem vytýkaného protiprávního jednání žalobce, jakož i správní praxi. Ve věci nebylo nutné vyžádat si závazné stanovisko k možnosti vycestování, neboť Moldavsko je bezpečnou zemí původu a žalobce neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Co se týká postupu mimo působnost § 119 zákona o pobytu cizinců, muselo by být zjištěno, že v případě žalobce by bylo vyhoštění nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života, což v případě žalobce splněno nebylo.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalobce obdobně jako v odvolání tvrdil, že není pravdou, že by na území ČR pobýval bez platného pobytového oprávnění, že by se jeho poslední vstup datoval ke dni 29. 1. 2022, a že by zde od té doby pobýval nepřetržitě. Dobu 90 dnů nepřetržitého pobytu na území schengenského prostoru nepřekročil a správní orgán neprokázal opak. Dne 11. 6. 2022 se na území ČR nacházel legálně, a to na základě oprávnění, které má jako držitel moldavského biometrického cestovního pasu.
10. Na území ČR se v době kontroly nacházel rovněž z důvodu vypuknutí války na Ukrajině, neboť objektivně nemohl z území schengenského prostoru vycestovat. Zopakoval, že uložení správního vyhoštění je nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, mělo s ním být vedeno řízení o povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců. Rovněž zpochybnil, že prvostupňový orgán měl dostatečný časový prostor pro posouzení všech aspektů správního řízení, pokud bylo dne 11. 6. 2022 zahájeno řízení o správním vyhoštění a dne 12. 6. 2022 bylo rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno.

11. Žalobce rovněž nesouhlasí s možností vycestovat do země původu, a to z důvodu katastrofální ekonomické situace, množících se případů vražd a ohrožení v důsledku přímé invaze Ruska na Ukrajinu. S ohledem na aktuální vývoj situace lze očekávat zhoršení situace v Podněstří. Reálně se proto obává o svůj život. Proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.
12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se k celé věci podrobně vyjádřil. Podle žalovaného nelze od uložení správního vyhoštění upustit, jedná se o přiměřené opatření.

IV. Posouzení věci soudem

13. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců).
14. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro to byly splněny podmínky. Žalobce nařízení jednání nepožadoval (v zákonné lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci) a žalovaný výslovně souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.
15. Žaloba není důvodná.
16. Nejprve se soud zabýval tvrzeními žalobce, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav ohledně jeho pobytu na území České republiky, resp. členských států EU. Správní orgány své skutkové závěry o tom, že žalobce vstoupil na území schengenského prostoru přes maďarský hraniční přechod dne 29. 1. 2022 a téhož dne na území České republiky, a že do doby kontroly z tohoto území, resp. ze schengenského prostoru, nevycestoval, založil jednak na údajích obsažených v cestovním pasu žalobce a jednak na jeho vlastní výpovědi. Ta byla vedena za přítomnosti tlumočnicka z jazyka, jemuž žalobce rozuměl, byla řádně zaprotokolována a žalobcem podepsána. Tyto podklady jsou pro učiněné skutkové závěry dostačující.
17. Pokud žalobce takto zjištěné skutečnosti rozporuje a v rozporu se svojí předcházející výpovědí a údaji zjistitelnými z cestovního dokladu předkládá jinou skutkovou verzi, činí tak pouze v rovině ničím nepodložených tvrzení. Za této situace tak nezbyvá než konstatovat, že žalobce nevyvrátil skutková zjištění správních orgánů, že na území schengenského prostoru vstoupil v den, který je uveden na příslušném hraničním razítku v jeho cestovním pasu, tj. dne 29. 1. 2022 a do doby provedené kontroly na tomto prostoru pobýval nepřetržitě, neboť nebylo prokázáno, že by z tohoto prostoru vycestoval, jeho cestovní pas neobsahuje žádné výstupní razítko po tomto období. Přijaté závěry mají oporu ve správním spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí s obsahem správního spisu zcela koresponduje.
18. Oprávněnost svého pobytu žalobce odvozuje od skutečnosti, že disponuje platným cestovním pasem Moldavska s biometrickými údaji. Platný cestovní pas však bez dalšího není dostatečnou podmínkou pro přijetí závěru, že cizinec na území České republiky, resp. členských států EU pobývá oprávněně. Neoprávněným pobytem se v souladu s čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“) rozumí „*přítomnost státního příslušníka třetí*

země, který nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky vstupu uvedené v článku 5 Schengenského hraničního kodexu (pozn. soudu - jedná se aktuálně o čl. 6 nařízení 2016/399, „Schengenský hraniční kodex“) nebo jiné podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v určitém členském státě, na území tohoto členského státu“. Neoprávněně pobývajícím tedy nebude jenom cizinec, který vstoupil na území, aniž by splňoval podmínky vstupu, ale také cizinec, který podmínky vstupu přestal splňovat až po svém vstupu a pobytu na území členského státu (srov. rozsudky Soudního dvora EU ze dne 12. 12. 2019 ve věci C-380/18, *E. P.*, bod 27, ze dne 7. 6. 2016 ve věci C-47/15, *Affum*, bod 59).

19. Podle čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu pro pobyty na území členských států, které nepřesáhnou 90 dní během jakéhokoli období 180 dnů, platí mj. podmínka platného víza, pokud je požadováno na základě nařízení, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni [původně se jednalo o nařízení Rady (ES) č. 539/2009, aktuálně je platné nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1806]. Podle čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení jsou státní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze II (mezi nimi i Moldavsko – ovšem pouze ve vztahu k držitelům biometrických pasů) osvobozeni od vízové povinnosti pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů. Z uvedeného vyplývá, že pokud celková délka pobytu na území členských států EU v případě občana Moldavska s platným biometrickým pasem přesáhne 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů, je tento cizinec povinen mít platné vízum.
20. Žalobce však takovým vízem nedisponoval; to ostatně rovněž v rámci své výpovědi ve správním řízení sám přiznal. Žalobce vstoupil na území schengenského prostoru 29. 1. 2022 bez platného víza, proto zde pouze na svůj platný cestovní pas mohl nepřetržitě pobývat 90 dnů, tedy do 29. 4. 2022. Správní orgány proto správně vyhodnotily zjištěný skutkový stav tak, že po tomto dni již žalobce na území České republiky pobýval neoprávněně. Tvzení žalobce, že by se dne 11. 6. 2022 nacházel na území České republiky legálně, tudíž pravdivé není. Pokud žalobce uváděl, že z území ČR, resp. schengenského prostoru, nemohl z důvodu vypuknutí války na Ukrajině objektivně vycestovat, jedná se o ničím nepodložené tvrzení. Soudu není známo, že by občanům Moldavska nebylo umožňováno vracet se do vlasti.
21. Soud se dále k námitce žalobce zabýval tím, zda byly dány důvody pro vedení řízení podle § 50a zákona o pobytu cizinců a stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že tyto podmínky splněny nebyly. Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá mj. cizinci, pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Přiměřeností dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění se v intencích § 174a zákona o pobytu cizinců, tj. včetně zásahu do rodinného a soukromého života žalobce, se dostačujícím způsobem zabýval již prvostupňový orgán. Jak žalobce sám uvedl, na území České republiky ani v jiném členském státě EU nemá žádné rodinné vztahy; ty má naopak v Moldavsku. Žalobce nemá zdravotní problémy, je v produktivním věku, v České republice nemá žádné majetkové, společenské či kulturní vazby, pobývá zde krátce. Soud se proto mohl ztotožnit se závěrem správních orgánů, že v posuzované věci nebyl aplikace § 50a zákona o pobytu cizinců na místě.

22. Soud se zabýval také námitkou týkající se bezpečnostní situace v Moldavsku. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou zřejmé úvahy správních orgánů ve vztahu k aplikaci § 179 zákona o pobytu cizinců. V řízení bylo zvažováno, zda by žalobce mohl být v případě vrácení do státu svého původu vystaven hrozbě skutečného nebezpečí. Tato obava nebyla shledána důvodnou jednak proto, že žalobce v rámci správního řízení neuváděl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by tomuto nebezpečí mohl být vystaven a jednak proto, že Moldavsko, s výjimkou Podněstří, považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu. Proto nebylo v řízení o správním vyhoštění žalobce ani vyžadováno závazné stanovisko ve smyslu § 120a zákona o pobytu cizinců. Jak konstatoval již žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalobce z Podněstří nepochází, nežije tam ani jeho rodina. Ani soudu nejsou známy skutkové okolnosti, které by ve vztahu k Moldavsku (s výjimkou Podněstří), jeho klasifikaci jako bezpečné země původu bez dalšího vylučovaly.
23. Bezpečnou zemí původu se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouští z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“ S ohledem na tvrzení žalobce je pro účely rozhodnutí ve věci jeho vyhoštění podstatné, že v Moldavsku (s výjimkou Podněstří) není aktuálně hrozba násilí v důsledku mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu natolik reálná, že by to vzbuzovalo důvodné pochybnosti o zařazení Moldavska mezi tzv. bezpečné země původu.
24. Žalobce v žalobě obecně poukazoval na situaci v Podněstří, což je oblast, která za bezpečnou považována není. Z této oblasti však žalobce vůbec nepochází a není proto důvodu, aby se navrátil právě tam. Okres X, z něhož žalobce pochází, se nachází v severozápadní části Moldavska a žalobce ani netvrdil, že by v této části země původu nebyly naplněny požadavky na bezpečnostní kritéria. Soud se proto ztotožnil se závěry správních orgánů, že není dán důvod, jež by vycestování žalobce znemožňoval. Tvrzení o nepříznivé ekonomické situaci a množících se případech vražd jsou natolik obecná, že nesplňují požadavek na dostatečně konkrétní tvrzení o hrozbě skutečného nebezpečí ve vztahu k osobě žalobce, již by byl vystaven v důsledku povinnosti vycestovat. Stejně tak tvrzení o tom, že Moldavsko není demokratickou zemí (bez ohledu na to, zda se jedná o tvrzení pravdivé či nikoli), takovému požadavku nevyhovuje.
25. Nad rámec nutných důvodů rozhodnutí je na místě podotknout, že soud si je vědom řízení o předběžné otázce ve věci C-406/22, C. V. *proti Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky*, jehož podstatou je otázka, zda unijní právo umožňuje vymezit bezpečnou zemi původu s teritoriálními výjimkami (tak jako je tomu v případě Moldavska). Do doby, než bude o této otázce rozhodnuto, však krajský soud pro účely zachování jednotnosti a předvídatelnosti postupu v obdobných případech bude držet dosavadní praxi. Podle ní zdejší soud k rozporu vymezení země jako bezpečné země

původu s teritoriálními výjimkami s unijním právem nepřihlíží bez námítky, z vlastní iniciativy. V posuzované věci žalobce nezpochybnil legálnost uvedení Moldavska ve vyhláše z důvodu rozporu jeho vymezení jako bezpečné země původu s teritoriálními výjimkami s unijním právem a nezpochybňoval ani, že by obecně nebylo možné tento koncept bezpečné země při posouzení navrácení (vyhoštění) cizince použít.

26. K dalším námitkám žalobce je nutno uvést, že skutečnost, že rozhodnutí o správním vyhoštění bylo vydáno neprodleně po zahájení řízení, ještě nevylučuje řádné posouzení případu žalobce. Je nutno si uvědomit, že policie se zabývá množstvím obdobných případů, což má vliv i na rychlost řízení. Podstatné je, že v tomto řízení byly učiněny veškeré nezbytné úkony a zajištěna procesní práva žalobce - to rozporováno nebylo a ani soud nezjistil v tomto ohledu vady, k nimž by musel přihlížet z úřední povinnosti.

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

27. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, které mu žalobce vytýká, a proto jej bylo možné aprobovat; žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení jí tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 23. září 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně